

07 Nisan - 13 Nisan 2023

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Güncel Bilgiler

İçindekiler;

- İletişim altyapılarından kullanım bedeli alınmayacak
- Bankalar ek menkul kıymet tesis edecek
- TCMB'den bankalara ilave 5 puan zorunlu karşılık uygulaması
- Yüksek faizli kredilere yüksek menkul kıymet şartı
- Tahvil iskonto oranı yüzde 80'e çıkarıldı
- Doğal gaz kullanım usul ve esasları belirlendi
- Boru bağlantı parçalarının ithalatı için soruşturma
- Çin menşeli ürün ithalatı soruşturması tamamlandı
- EPDK, 22 şirkete lisans verdi
- OSB'lere avantaj sağlayan kanun Resmi Gazete'de
- OSB'lere ilk defa ön tahsis uygulaması
- OSB'ler üst yapıli sanayi parseli kiralayıp satabilecek
- "Yeşil OSB" ifadesi eklendi
- Doğalgaz ithalatı serbest olacak
- BDDK, Tera Yatırım Bankası'na faaliyet izni verdi
- Kentsel dönüşüm kredi limitleri yükseltildi
- Gümrük Genel Tebliği (Uluslararası Anlaşmalar)
- İthalat İşlemlerinde Elektronik Başvuru İçin Yetkilendirme Tebliği'nde Değişiklik

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Güncel Bilgiler

Sayı | 05

İletişim altyapılarından kullanım bedeli alınmayacak

OHAL boyunca işletmecilerin tesis edeceği ve aciliyet arz eden iletişim altyapılarından kullanım ve geçiş hakkı ücreti alınmayacak. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yer seçim belgesini ücretsiz olarak verirken bunlar için mülki amirlik tarafından verilecek belge dışında başka bir belge istenmeyecek. Elektronik haberleşme cihaz ve altyapıları için yapılan elektrik enerjisi talepleri, bölgede elektrik şebekesi bulunması halinde, başka bir belge aranmaksızın hemen karşılanacak. Aboneliğe ilişkin bilgi ve belgeler OHAL'den sonraki 2 ay içinde tamamlanacak.

Bankalar ek menkul kıymet tesis edecek

TCMB, ilgili değişiklik kapsamında bankalara yazı ile iki talimat da gönderdi. Buna göre daha önce TL mevduat payı yüzde 50 altında kalırsa 7 puan ek menkul kıymet tesis etmek zorunda olan bankalar artık yüzde 60 altında kalınca 7 puan ek menkul kıymet tesisinde bulunacak. Bankalar, ayrıca 28 Nisan'dan 29 Eylül'e TL'ye dönüşüm oranı aylık yüzde 5'in altında kalırsa eksik kalan tutar kadar menkul kıymet ayıracak. Böylece 31 Mart'tan 27 Haziran'a kadar TL'ye dönüşüm oranı yüzde 15'in altında kalan bankalar 5 puan ek menkul kıymet tesisi yapacak. 27 Haziran'dan 29 Eylül'e TL'ye dönüşüm oranı aylık yüzde 3'ün altında kalırsa eksik kalan tutar kadar menkul kıymet ayırılacak. Böylece 31 Mart'tan 29 Eylül'e kadar TL'ye dönüşüm oranı yüzde 24'ün altında kalan bankalar, 5 puan ek menkul kıymet tesisi yapacak.

TCBM'den bankalara ilave 5 puan zorunlu karşılık uygulaması

Merkez Bankası, TL mevduat/katılım fonunun toplam mevduat/katılım fonu içindeki paylardan düşük olanı yüzde 60'ın altında kalan bankalar için 28 Nisan'dan itibaren ilave 5 puan yabancı para zorunlu karşılık uygulaması başlatacak. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 7 Nisan 2023 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ'de değişikliğe gitti. Söz konusu değişiklik ile TL mevduat/katılım fonunun toplam mevduat/katılım fonu içindeki paylardan düşük olanı yüzde 60'ın altında kalan bankalar için 28 Nisan'dan itibaren ilave 5 puan yabancı para zorunlu karşılık uygulaması başlatacak. Kredilerde ise, referans orandan belirli bir oranda yüksek faiz/kâr payı oranı bulunan ihtiyaç kredilerinde menkul kıymet tesisi oranı yüzde 90'dan yüzde 150'ye yükseltilecek.

Yüksek faizli kredilere yüksek menkul kıymet şartı

Tebliğ ile kredilere ilişkin değişiklikler de yapıldı. Bu kapsamda, 29 Aralık'tan itibaren kullanılan kredilerin ikinci kademedeki yer alanları için yüzde 90 yerine yüzde 150 menkul kıymet ayrılacak. Bu sayede referans orandan belirli bir oranda yüksek faiz/kâr payı oranı bulunan ihtiyaç kredilerinde menkul kıymet tesisi oranı yüzde 90'dan yüzde 150'ye yükseltilecek. TL mevduat/katılım fonunun toplam mevduat/katılım fonu içindeki paylardan düşük olanı yüzde 60'ın altında kalan bankalar için 28 Nisan'dan itibaren ilave 5 puan yabancı para zorunlu karşılık oranı da uygulayacak.

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Güncel Bilgiler

Sayı | 05

Tahvil İskonto oranı yüzde 80'e çıkarıldı

TCMB ayrıca teminat sisteminde bankaları uzun vadeli sabit kuponlu Hazine tahvili tutmaya daha da teşvik edecek değişikliğe gitti. TCMB bankalara dün gönderdiği yazıda daha önce TÜFE'ye endeksli tahviller için yüzde 70 olan iskonto oranını yüzde 80'e yükseltti.

Doğal gaz kullanım usul ve esasları belirlendi

EPDK'nin Doğal Gaz İhracat Çıkış Noktalarının Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar'a ilişkin kurul kararı 8 Nisan 2023 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi Buna göre, doğal gaz iletim şirketi her bir ihracat çıkış noktası için uygulanacak maksimum ayrılabilir kapasite (MAK) değerini ve ilgili dönem için rezerve edilebilecek atıl kapasiteleri gaz yılı öncesi kapasite rezervasyonunu son başvuru tarihinden 60 gün önce, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın doğal gaz arz güvenliği görüşlerini dikkate alarak ilan edecek. İletim şirketi, gaz yılı içerisinde bakanlık görüşü dikkate alınarak ihracata konu edilecek miktarın kesintili ya da kesintisiz olacağına, mevsimsel nitelik arz edip etmeyeceğine ve gerekli görülen diğer hususlara yayımlayacağı kapasite ilanı duyurusunda yer verecek. Ayrıca, iletim şirketi, bakanlık görüşü çerçevesinde birden fazla ardışık takvim yılını kapsayacak şekilde uzun dönemli kapasite rezervasyonuna ve söz konusu dönem için ilgili ihracat çıkış noktasında geçerli olacak şekilde iletim kapasite bedelinin belirlenmesine imkan verecek kapasite ilanı duyurusu yapabilecek. İhracat çıkış noktaları arasında İletim Şebekesi İşleyiş Düzenlemelerine İlişkin Esaslar'ının (ŞİD) kapasite aktarımına ilişkin hükümleri uygulanmayacak.

Boru bağlantı parçalarının ithalatı için soruşturma

Brezilya, Bulgaristan, Çin, Endonezya, Hindistan ve Tayland menşeli bazı boru bağlantı parçaları ithalatına yönelik yürürlükte bulunan dampinge karşı kesin önleme ilişkin olarak nihai gözden geçirme soruşturması başlatıldı. Ticaret Bakanlığınca hazırlanan ve 8 Nisan 2023 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ'e göre, yerli üretici Trakya Döküm Sanayi ve Ticaret AŞ tarafından yapılan başvurunun incelenmesi neticesinde, söz konusu ülkeler menşeli ürüne uygulanan dampinge karşı önlemin yürürlükten kalkması halinde dampingin ve zararın devam etmesi veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olduğuna ilişkin olarak nihai gözden geçirme soruşturması açılmasını haklı kılacak bilgi, belge ve delillerin mevcut olduğu anlaşıldı.

Bu kapsamda, Brezilya, Bulgaristan, Çin, Endonezya, Hindistan ve Tayland menşeli "diğerleri" kategorisindeki "boru bağlantı parçaları" ithalatına yönelik yürürlükte bulunan dampinge karşı kesin önleme ilişkin nihai gözden geçirme soruşturması açılmasına karar verildi.

Çin menşeli ürün ithalatı soruşturması tamamlandı

Öte yandan Bakanlık, Çin menşeli "mensucat, poliüretanla emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş-deri taklidi/diğerleri" ürünü ithalatına yönelik başlatılan nihai gözden geçirme soruşturmasının da tamamlandığını açıkladı. Buna göre, yürürlükte olan dampinge karşı önlemin "poliüretanla emdirilmiş-deri taklidi ve mensucat, poliüretanla emdirilmiş-diğerleri" ürünlerinde kilogram başına 1 dolar, "mensucat, poliüretanla sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş-deri taklidi ve mensucat, poliüretanla sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş-diğerleri" ürünlerinde de kilogram başına 2 dolar olarak uygulanmasına devam edilecek.

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Güncel Bilgiler

Sayı | 05

EPDK, 22 şirkete lisans verdi

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), Resmi Gazete'de yayımlanan lisans kararı ilanıyla 22 firmaya lisans verildiğini açıkladı. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından 8 Nisan 2023 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan lisans kararı ile elektrik üretim, doğal gaz depolama, madeni yağ, petrol dağıtıcı, OSB elektrik dağıtım ve elektrikli şarj istasyonu gibi alanlarda faaliyet gösteren 22 firmaya lisans verilirken 3 şirketin elektrik tedarik lisansını iptal edildi ve 5 şirketin elektrik üretim lisansı sona erdirildi. Ayrıca 1 LPG dağıtıcı lisansı iptal edilirken 1 LPG dağıtıcı lisansı yeniden geçerlilik kazandı. Verilen lisansların 10'u elektrikli şarj istasyonu, 7'si elektrik üretim ile 1 OSB elektrik dağıtım, 1 elektrik tedarik, 1 doğal gaz depolama, 1 madeni yağ lisansı ve 1 dağıtıcı lisansından oluştu. 1 akaryakıt şirketinin de depolama lisansı uzatıldı.

OSB'lere avantaj sağlayan kanun Resmi Gazete'de

Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren OSB Kanunu ile birlikte yer seçimleri ve kamulaştırma süreçleri hızlanırken yatırım ve üretim avantajları artacak. 10 Nisan 2023 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Organize Sanayi Bölgelerinin (OSB) planlama, kuruluş ve kamulaştırma süreçlerinin hızlandırılmasına ilişkin düzenlemeler yapıldı.

Buna göre, yürürlükteki imar planlarında sanayi alanı olarak belirlenen yerlerde, planı onaylayan idarenin görüşünün alınması ve imar planına esas jeolojik ve jeoteknik etüt yapılması kaydıyla OSB yer seçimi işlem yapılmadan OSB alanı kesinleştirilecek. Yönetmelikte belirtilen şart ve sürelerde yatırım yapmayı taahhüt eden parsel maliklerine, kamulaştırma yapılmadan seçilen alanda OSB tarafından yer verilebilecek.

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Güncel Bilgiler

Sayı | 05

OSB'lere ilk defa ön tahsis uygulaması

Söz konusu değişikliklerle ayrıca OSB'lere ilk defa ön tahsis uygulaması getirildi. Bu sayede, OSB'ler yer seçimi ve kamulaştırma süreçleri devam ederken yatırımcılara belirlenen bedel üzerinden ön tahsis yapabilecekler. OSB'ler ön tahsis uygulaması ile elde ettikleri gelirle, bu alanda kamulaştırma bedellerini ödeyebilecek ve alt yapı çalışmaları yapabilecekler.

OSB'ler üst yapılı sanayi parseli kiralayıp satabilecek

Kanun kapsamında OSB'lere üst yapılı sanayi parseli kiralama veya satma yetkisi de verildi. Buna göre, önceden sadece alt yapı yatırımlarını yaparak yatırımcılara parsel tahsis eden OSB'ler artık elektrik, su, doğal gaz gibi alt yapıların yanı sıra fabrika binalarını da kendileri yaparak yatırımcılara anahtar teslimi kiralayabilecek veya satabilecekler. Yatırımcı, sadece üretimde kullanacağı makine, ekipman ve insan kaynağını getirerek üretim yapabilecek.

"Yeşil OSB" ifadesi eklendi

OSB kanununa eklenen 'Yeşil OSB' tanımı ile birlikte kaynak ve enerji verimliliği, yalın üretim, endüstriyel atık işbirliği ve çevreye duyarlı uygulamaları ile öne çıkan çevresel, ekonomik, sosyal ve yönetsel açıdan Sanayi Bakanlığınca belirlenen kriterler kapsamında Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından sertifikalandırılan OSB'ler "Yeşil OSB" olarak tanımlanacak. Yeşil OSB projeleri öncelikli olarak değerlendirilecek ve kredilendirilecek. OSB'lerde ortak kullanım alanı oranı, OSB büyüklüğünün yüzde 5'inden az, hizmet ve destek alanlarının oranının ise OSB büyüklüğünün yüzde 15'inden fazla olamayacak.

Doğalgaz ithalatı serbest olacak

Yasayla yapılan bir diğer düzenleme ile doğalgaz ithalatına hem BOTAŞ hem de özel sektör tüzel kişileri açısından serbestlik getirilecek. Hükümler, sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG), spot boru gazı ve sıkıştırılmış doğal gaz (CNG) ithalatı için uygulanmayacak. Spot boru gazı ithalat miktarı, süresi ve uygulama yöntemi bakanlık görüşü alınarak Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) tarafından belirlenecek. EPDK; bakanlık onayı alarak, ithalata ilişkin başvurularda, ithalat yapılacak ülke ile BOTAŞ'ın doğalgaz ithalat sözleşmesi bulunup bulunmadığını, piyasada rekabet ortamının oluşturulmasını, sözleşmelerden doğan yükümlülükleri ve ihracat bağlantılarını dikkate alarak belirleyeceği usul ve esaslar dahilinde talepleri değerlendirerek ithalata izin verebilecek. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının izni ile BOTAŞ'ın doğal gaz alım sözleşmelerine konu miktarların devri veya kontrat devri yapılabilecek. Kontrat devri süreçleri tamamlanıncaya kadar BOTAŞ, kanundaki piyasa payı sınırlamalarına tabi olmayacak. BOTAŞ'ın Hazine garantili yükümlülükleri saklı olacak.

BDDK, Tera Yatırım Bankası'na faaliyet izni verdi

BDDK'nın konu ile ilgili kararı Resmi Gazete'de yayımlandı. Buna göre, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 10'uncu maddesi ile Bankaların İzne Tabi İşlemleri ile Dolaylı Pay Sahipliğine İlişkin Yönetmeliğin 7'inci maddesi kapsamında yapılan değerlendirme neticesinde, Kurulun 27 Ekim 2021 tarihli ve 9890 sayılı Kararı ile kuruluş izni verilen Tera Yatırım Bankası AŞ'ye faaliyet izni verilmesine karar verildi.

Kentsel dönüşüm kredi limitleri yükseltildi

6306 Sayılı Kanun Kapsamında Hak Sahiplerince Bankalardan Kullanılacak Kredilere Sağlanacak Faiz Desteğine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Kararı Resmi Gazete'de yayımlandı.

Karara göre, yapım, edinme ve güçlendirme kredilerine faiz desteği verilebilmesi için tahliye veya yıkım tarihinden itibaren bankaya yapılacak başvuruların süresi bir yıldan üç yıla çıkarıldı.

Kredi üst limitleri güçlendirme kredisinde 240 bin TL'den 320 bin TL'ye, konut yapım ve konut edinme kredilerinde 600 bin TL'den 1 milyon 250 bin TL'ye, işyeri yapım kredisinde 600 bin TL'den 800 bin TL'ye ve işyeri edinme kredisinde 250 bin TL'den 350 bin TL'ye yükseltildi.

Gümrük Genel Tebliği (Uluslararası Anlaşmalar)

Tebliğin amacı, belirlenen mevzuat hükümlerine göre düzenlenen A.TR Dolaşım Belgeleri ile Menşe İspat Belgelerinin kabulü, vize edilmesi ve sonradan kontrolü ile menşe şahadetnamelerinin kabulü ve sonradan kontrolü ile ilgili olarak gümrük idareleri, ithalatçılar, ihracatçılar ve kanunî temsilcileri, ticaret ve/veya sanayi odaları, ihracatçı birlikleri veya esnaf ve sanatkâr odaları birlikleri tarafından yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir. Bu amaçlar doğrultusunda, sayılan dolaşım ve menşe ispat belgelerinin kabulü, elektronik ortamda vize edilmesi ve sorgulanması ile sonradan kontrolüne ilişkin usul ve esasları kapsamaktadır. İlgili Resmi Gazete Sayı : 32160

İthalat İşlemlerinde Elektronik Başvuru İçin Yetkilendirme Tebliği'nde Değişiklik

Ticaret Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen ithalat işlemlerine ilişkin yetkilendirme süreçlerine dair değişiklik Tebliği ve başvuru süreçlerini özetleyen Kılavuz yazısı paylaşılmıştır. Söz konusu Kılavuz, bilgilendirme ve kolaylık sağlamak amacıyla hazırlanmış olup, resmi başvurular için değişiklikleri ile beraber yukarıda bahsi geçen Tebliğ hükümlerinin esas alınması gerektiği ilgili yazıda belirtilmiştir. Bahsi geçen tebliğ ve kılavuz için aşağıdaki bağlantı üzerinden ulaşabilirsiniz.

[Detaylı Bilgi İçin Tıklayınız.](#)

Kaynakça;

- 1.T.C. Resmi Gazetesi
- 2.Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV)
- 3.www.ekonomim.com